

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΠΣ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013**

Οκτώβριος 2004

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΚΠΣ

Αθήνα, 25-10-2004
Α.Π.:42154/ ΕΥΣΑΠ 1861

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ταχ. Κώδικας : 101 80
Πληροφορίες : Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ
τηλ. : 210- 3332199
fax : 210- 3332390
e-mail : firbas@mneec.gr

ΠΡΟΣ : ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

2η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Εισαγωγή

1.1. Διασύνδεση με το περιεχόμενο της 1^{ης} Εγκυκλίου

Με την 1^η Εγκύκλιο δόθηκε το έναυσμα για την έναρξη των διαδικασιών για τον σχεδιασμό του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης (Ε.Σ.Σ.Α.) της χώρας για την περίοδο 2007-2013. Ο σχεδιασμός θα βασισθεί και σε προσανατολισμούς που ήδη διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αφορούν στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με την 1^η Εγκύκλιο:

- Διατυπώθηκαν ορισμένες βασικές αναπτυξιακές επιλογές οι οποίες απορρέουν από την νέα φάση ανάπτυξης στην οποία εισέρχεται η ελληνική οικονομία, που καθορίζεται από της πορεία της ανταγωνιστικότητάς της στα πλαίσια της παγκόσμιας οικονομίας.
- Τονίσθηκε ότι κύριες προϋποθέσεις για την προώθηση των βασικών αναπτυξιακών επιλογών που τέθηκαν είναι η συνέχιση των διαρθρωτικών αλλαγών στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς και της οικονομικής ολοκλήρωσης της χώρας με τη διεθνή αγορά, η

αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης και ο εκσυγχρονισμός της σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς.

- Τέθηκαν ορισμένα βασικά ερωτήματα που πρέπει να μας απασχολήσουν για τον προσδιορισμό της αναπτυξιακής στρατηγικής και την εφαρμογή της.
- Περιγράφηκαν τα τρία (3) επίπεδα επεξεργασίας του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και ορίστηκαν οι δομές που θα έχουν την αντίστοιχη σχεδιαστική ευθύνη.
- Δόθηκαν, σε πρώτη φάση ανάλυσης, οι αρχές οργάνωσης και κατάρτισης του Ε.Σ.Σ.Α. σε επίπεδο Υπουργείων και Περιφερειών.

1.2. Γενικό περιεχόμενο-στόχοι της 2^{ης} Εγκυκλίου

Με την 2^η Εγκύκλιο δίδονται λεπτομερέστερες οδηγίες και διευκρινίσεις για τον σχεδιασμό του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013 και ειδικότερα:

- Περιγράφεται το προγραμματικό πλαίσιο της περιόδου 2007-2013 όπως προκύπτει από τα μέχρι στιγμής κείμενα κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης .
- Αναφέρονται τα προς διαμόρφωση **έγγραφα του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού** της περιόδου 2007-2013 καθώς και ο χρονικός προγραμματισμός της εκπόνησής τους.
- Περιγράφεται η μεθοδολογία και οι διαδικασίες για την κατάρτιση των **Κατευθύνσεων της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013** που αποτελούν το πρώτο από τα σχετικά έγγραφα του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού.
- Περιγράφεται η μεθοδολογία και οι διαδικασίες για τον σχεδιασμό των **Τομεακών προτεραιοτήτων** ανάπτυξης στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013.
- Περιγράφεται η μεθοδολογία και οι διαδικασίες για τον σχεδιασμό των **Περιφερειακών προτεραιοτήτων** στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013.
- Περιγράφονται οι κατευθύνσεις οργάνωσης **Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων** τα οποία αναμένεται ότι θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην διαδικασία σχεδιασμού των περιφερειακών προτεραιοτήτων .

1.3. Παράλληλες ενέργειες

Στο πλαίσιο των διαδικασιών που αναφέρονται στην Εγκύκλιο για τον σχεδιασμό του Ε.Σ.Σ.Α. προωθούνται από το Υπ.Οι.Ο. και οι παρακάτω παράλληλες ενέργειες:

- Συνεχίζεται η διαπραγμάτευση για τους Διαρθρωτικούς Κανονισμούς που ξεκίνησε αμέσως μετά την υιοθέτηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14 Ιουλίου 2004 των σχεδίων νομοθετικών κειμένων για τη νέα προγραμματική περίοδο (Σύστημα χρηματοδότησης της ΕΕ, Πολιτική της Συνοχής-Διαρθρωτικά Ταμεία, ΚΑΠ και Ανάπτυξη της Υπαίθρου, Χρηματοδότηση Διευρωπαϊκών Δικτύων στον τομέα των μεταφορών και της ενέργειας και Πολιτικές για την παιδεία, την κοινωνική πολιτική και τον πολιτισμό).

- Συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας και Τεχνική Γραμματεία για την υποστήριξη του Υπ.Οι.Ο. στην επεξεργασία εθνικών θέσεων σχετικά με τα σχέδια των νέων Κανονισμών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής καθώς και τις Δημοσιονομικές Προοπτικές της νέας προγραμματικής περιόδου.
- Προκηρύχθηκε η «Γενική Μελέτη Προοπτικών Ανάπτυξης της Ελλάδας». Η μελέτη θα αποτελείται από την ανάλυση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και των προοπτικών της χώρας σε σχέση και με τις διεθνείς εξελίξεις, την παρουσίαση ενός αναπτυξιακού οράματος και των βασικών κεντρικών επιλογών ανάπτυξης και των αντίστοιχων προτεραιοτήτων -που θα βασίζονται στις σημερινές ευρωπαϊκές και εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές επιλογές και θα επιδιώκουν την ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική συναίνεση - με ορίζοντα όχι μόνο το 2013 αλλά και το 2025. Η μελέτη θα υποστηρίξει το ΥΠΟΙΟ με την επεξεργασία των επιμέρους θεματικών μελετών που παράλληλα θα εκπονούνται καθώς και των προτάσεων των φορέων σχεδιασμού που θα υποβάλλονται και θα καταλήξει στη διαμόρφωση ενός πρώτου σχεδίου Ε.Σ.Σ.Α.

Στην ηλεκτρονική πύλη <http://www.hellaskps.gr> του διαδικτύου μπορεί να αναζητηθεί το Τεύχος Προκήρυξης Ανοικτού Διαγωνισμού για την ανάθεση εκπόνησης της μελέτης.

- Εκπονείται εμπειρογνωμοσύνη με θέμα, «Οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων : Κρίσιμα σημεία που επηρεάζουν τον προγραμματισμό και την εφαρμογή – Προτάσεις αντιμετώπισης»
- Προετοιμάζεται «οδικός χάρτης» για τις επόμενες φάσεις και τα βήματα σχεδιασμού και προγραμματισμού του Ε.Σ.Σ.Α .

2. Το νέο Προγραμματικό πλαίσιο

2.1 Γενικά

Οι φορείς ευθύνης των τομεακών και των περιφερειακών πολιτικών (Υπουργεία και Περιφέρειες) πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι η κατάρτιση των προτάσεών τους στο πλαίσιο του ΕΣΣΑ 2007-2013 γίνεται σε μια μεταβατική περίοδο κατά την οποία ισχύει το τρέχον Κοινοτικό πλαίσιο και επιβάλλεται η καταβολή της μέγιστης δυνατής προσπάθειας για έγκαιρη, αποδοτική και αποτελεσματική υλοποίηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006. Κατά συνέπεια, αφενός οι νέες προγραμματικές διαδικασίες δεν πρέπει να παρακωλύσουν την τρέχουσα προσπάθεια εφαρμογής, αφετέρου η εμπειρία, τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις όλων των προηγούμενων περιόδων πρέπει να αποτιμηθούν σωστά και να τροφοδοτήσουν τα νέα προγραμματικά κείμενα που θα διατυπωθούν.

Ο σχεδιασμός του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013 θα βασισθεί σε εθνικές αναπτυξιακές επιλογές, όπως ήδη έχουν διατυπωθεί προκαταρκτικά στην 1^η Εγκύκλιο (παραγρ. 1.2), καθώς και σε προσανατολισμούς που ήδη διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αφορούν στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γενική κατεύθυνση που διαμορφώνεται είναι ότι

- Ο σχεδιασμός της ανάπτυξης κατά την νέα περίοδο θα βασισθεί σε συγκεκριμένους **Στρατηγικούς Στόχους-Άξονες Ανάπτυξης** για κάθε κράτος-μέλος που πρέπει όμως να παρουσιάζουν συνεκτικότητα με την κοινή ευρωπαϊκή στρατηγική.
- Κάθε Στρατηγικός Στόχος θα προωθηθεί με συγκεκριμένο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** το οποίο θα είναι μονοταμειακό, σύμφωνα με τα σχέδια των νέων Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα θα προδιαγράφουν τους **Άξονες Προτεραιότητας** για την επίτευξη των Στόχων αυτών.
- Κάθε φορέας τομεακής πολιτικής (Υπουργεία) και κάθε φορέας περιφερειακής πολιτικής (Γενικές Γραμματείες Περιφερειών) θα καταρτίσει αντίστοιχα το δικό του **Αναπτυξιακό Πρόγραμμα**. Με βάση τα Αναπτυξιακά Προγράμματα θα εκπονηθούν τελικά τα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Η παρακολούθηση της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων θα γίνεται κατά το δυνατόν με ποσοτικούς δείκτες.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, εκτός από τους κοινοτικούς και εθνικούς πόρους θα κινητοποιηθούν και ιδιωτικοί πόροι, μέσω και των συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα.

Για να αντιμετωπίσουν τα βασικά ζητήματα που τίθενται, οι φορείς ευθύνης των τομεακών και των περιφερειακών πολιτικών πρέπει να έχουν υπόψη τους τα καίρια νέα δεδομένα που προκύπτουν από τη νέα Κοινοτική πολιτική όπως αυτή εκφράζεται στο γράμμα και στο πνεύμα των σχεδίων των νέων Κανονισμών και στα συμπεράσματα και προτάσεις της 3ης Έκθεσης Συνοχής:

- 2.1.1. Το ΕΣΣΑ θα πρέπει να παρουσιάζει συνέπεια με τις κοινοτικές στρατηγικές προτεραιότητες και κατευθύνσεις.
- 2.1.2. Σύμφωνα με το σχέδιο των νέων Κανονισμών : δεν υπάρχει πλέον η έννοια του Συμπληρώματος Προγραμματισμού, ορίζονται τα Προγράμματα κατ' αντιστοιχία με τους Στόχους και τα Ταμεία, τα Προγράμματα περιλαμβάνουν Προτεραιότητες και επιτρέπεται στο πλαίσιο αυτών περισσότερο ευέλικτη επιλογή τύπων παρέμβασης και τελικών δικαιούχων.
- 2.1.3. Κύρια κατεύθυνση των νέων Κανονισμών αποτελεί η ενίσχυση της χωρικής-περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων .

2.2 Προκαταρκτικές κατευθύνσεις της ΕΕ για τους Στρατηγικούς Στόχους-Άξονες Ανάπτυξης

Με βάση τα μέχρι στιγμής κατευθυντήρια κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κυρίως την 3^η Έκθεση για τη Συνοχή, διαφαίνεται να αναδεικνύονται οι παρακάτω Άξονες Ανάπτυξης ως κατεύθυνση για την διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής, χωρίς η απαρίθμησή τους να έχει ιεραρχική σημασία:

1. Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

α) Γενικές θεματικές ενότητες:

- Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
- Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ.
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στις ευκαιρίες και τις εξελίξεις του διεθνούς ανταγωνισμού, καθώς και της διαδικασίας οικονομικής ολοκλήρωσης των αγορών.
- Δημιουργία τοπικών τεχνικών υποδομών στήριξης των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ
- Αξιοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας για την ανάπτυξη και βελτίωση των επιχειρήσεων.
- Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.

β) Ειδικές θεματικές ενότητες

- Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
- Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.

2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Ανάπτυξη και βελτίωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών.

- Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
- Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης.
- Ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, ώστε να αναπτυχθούν οι υπηρεσίες των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.

3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

α) Γενικές θεματικές ενότητες

- Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
- Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.

β) Ειδικές θεματικές ενότητες

- Προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης των οικολογικών βιομηχανιών.
- Αποκατάσταση και αξιοποίηση υποβαθμισμένων βιομηχανικών χώρων.
- Προώθηση καθαρότερων μεθόδων μεταφοράς .
- Ενίσχυση των επενδύσεων που αυξάνουν την αποδοτικότητα της ενέργειας.
- Ανάπτυξη και χρήση ανανεώσιμης ενέργειας.

4. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

α) Γενικές θεματικές ενότητες

- Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας και προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης προκειμένου να δοθούν ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην «ευρεία-ολοκληρωμένη γνώση».
- Ενίσχυση της απασχόλησης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε αυτήν.

β) Ειδικές θεματικές ενότητες

- Αναβάθμιση αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης και βελτίωση της σύνδεσης εκπαίδευσης και κατάρτισης με την απασχόληση.
- Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων με ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση.
- Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας παθητικών και ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και προώθηση ενεργητικών μέτρων και πολιτικής για την απασχόληση και τη διασφάλιση της πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας, όπως:
  - Μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό.
  - Μέτρα για την ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των μεταναστών.
- Προώθηση μέτρων στήριξης της κοινωνικής ένταξης.

5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

α) Γενική θεματική ενότητα

- Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ώστε να εξασφαλίζεται η προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις (ικανότητα διοίκησης της αλλαγής).

β) Ειδικές θεματικές ενότητες

- Ενίσχυση της στρατηγικής προσέγγισης του προγραμματισμού της Δημόσιας Διοίκησης, με παράλληλη αποκέντρωση αρμοδιοτήτων μέσω εταιρικών σχέσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο.
- Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.
- Διεύρυνση της ικανότητας συνεργασίας δημόσιων-ιδιωτικών φορέων και κινητοποίησης (μόχλευσης) ιδιωτικών πόρων για τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων.

6. Ενίσχυση της διασυνοριακής, της διακρατικής και της διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

α) Γενική θεματική ενότητα

- Προώθηση της αρμονικής και ισορροπημένης ανάπτυξης στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

β) Ειδικές θεματικές ενότητες

- Ενίσχυση της **διασυνοριακής συνεργασίας**, μεταξύ γειτονικών αρχών, για την από κοινού επίλυση προβλημάτων που αφορούν την αστική, την αγροτική και την παράκτια ανάπτυξη και την ανάπτυξη οικονομικών σχέσεων και δικτύωσης των ΜΜΕ.
- Ενίσχυση της **διακρατικής συνεργασίας**, μέσω ζωνών διακρατικής συνεργασίας με κοινά συμφέροντα και ευκαιρίες, για την προώθηση της «έρευνας και ανάπτυξης», της κοινωνίας της πληροφορίας, της αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος και πρόληψης των κινδύνων και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων.
- Ενίσχυση της **διαπεριφερειακής συνεργασίας**, για ανταλλαγές, συνεργασία και δικτύωση των περιφερειών.

Οι ανωτέρω προκαταρκτικές κατευθύνσεις των Αξόνων Ανάπτυξης θα εξειδικευτούν στη συνέχεια σε επίπεδο Περιφέρειας με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής και ανάπτυξης, έτσι ώστε να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των περιφερειών και η ανταγωνιστικότητά τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση και τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα. Έμφαση βεβαίως θα δοθεί στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και σε περιφέρειες με ειδικά χαρακτηριστικά όπως είναι οι υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, οι απομακρυσμένες περιφέρειες και οι περιφέρειες με γεωγραφικά μειονεκτήματα (π.χ. νησιά, ορεινές περιοχές).

Οι ανωτέρω Άξονες θα επιδιωχθεί να συμπληρωθούν και να βελτιωθούν στο πλαίσιο της διεργασίας για την διατύπωση του επίσημου κειμένου των Στρατηγικών κατευθύνσεων για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή σε επίπεδο Ε.Ε. της περιόδου 2007-2013. Η διεργασία αυτή περιλαμβάνει την υποβολή από τα Κράτη-Μέλη και φυσικά τη χώρα μας, των Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης (βλ. και επόμενη παράγραφο) που θα διαμορφωθεί με βάση και τις προτάσεις των Υπουργείων και Περιφερειών με την προκαταρκτική διατύπωση των αναπτυξιακών τους προτεραιοτήτων.

3. Τα έγγραφα του αναπτυξιακού προγραμματισμού της περιόδου 2007-2013 και ο χρονικός προγραμματισμός τους

Η προγραμματική διαδικασία για την διαμόρφωση των εγγράφων προγραμματισμού της περιόδου 2007-2013 περιλαμβάνει την διαδοχική διατύπωση των ακόλουθων κειμένων:

α. Κατευθύνσεις Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013.

Το γενικό αυτό κείμενο προγραμματίζεται να αποσταλεί στην ΕΕ στις **αρχές του 2005** και θα ετοιμαστεί με ευθύνη του Υπ.Οι.Ο., σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Παράγραφο 4.

β. Στρατηγικές κατευθύνσεις για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή σε επίπεδο ΕΕ για την περίοδο 2007-2013.

Το κείμενο αυτό θα εκπονηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκτιμάται ότι θα αποσταλεί στα Κράτη-Μέλη **τον Ιούνιο του 2005** παράλληλα με την κατάθεσή του για έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

γ. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013.

Το Στρατηγικό Σχέδιο εκτιμάται ότι πρέπει να είναι έτοιμο για αποστολή στην ΕΕ στις **αρχές του 2006** και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή. Θα τεθεί σε διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα αποτελέσει το πλαίσιο για τα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

δ. Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) της περιόδου 2007-2013.

Τα Ε.Π. θα ετοιμαστούν παράλληλα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης και πρέπει να μπορούν να σταλούν στην ΕΕ προς έγκριση **εντός του 1^{ου} εξαμήνου του 2006.**

Η διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης, που θα διατυπώνεται στο ΕΣΣΑ και θα εκφράζεται επιχειρησιακά στα Ε.Π., απαιτεί ουσιαστική και καθοριστική συμβολή στην κατάρτισή τους τόσο από τους φορείς ευθύνης τομεακών πολιτικών (Υπουργεία), όσο και από τους φορείς ευθύνης περιφερειακών πολιτικών (Γενικές Γραμματείες Περιφερειών). Θα πρέπει επίσης να διασφαλισθεί κατά τη διαδικασία αυτή η ενεργητική συμμετοχή των τοπικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων.

4. Μεθοδολογία και διαδικασίες για την κατάρτιση των Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013

Το κείμενο των **Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013** θα διαμορφωθεί από τα όργανα κατάρτισης που συγκροτούνται στο Υπ.Οι.Ο. (Επιτροπή Συντονισμού και Χάραξης Πολιτικής και Ομάδα Κατάρτισης) με βάση τις σχετικές προτάσεις των φορέων ευθύνης τομεακών και περιφερειακών πολιτικών και λαμβάνοντας υπόψη σχετικές αναλύσεις και προτάσεις που θα περιλαμβάνει η «Γενική Μελέτη Προοπτικών Ανάπτυξης της Ελλάδας» :

- Η δομή και το περιεχόμενο των προτάσεων των φορέων ευθύνης τομεακών πολιτικών (Υπουργεία) για την σύνταξη των **Κατευθύνσεων** δίδεται στο **Παράρτημα 1** της παρούσας Εγκυκλίου.
- Η δομή και το περιεχόμενο των προτάσεων των φορέων ευθύνης περιφερειακών πολιτικών (Γενικές Γραμματείες Περιφερειών) για την σύνταξη των **Κατευθύνσεων** δίδεται στο **Παράρτημα 2** της Εγκυκλίου.

Οι προτάσεις πρέπει να αποσταλούν στο Υπ.Οι.Ο. το αργότερο μέχρι τις **15 Δεκεμβρίου 2004**.

Μετά τη διατύπωσή τους από το Υπ.Οι.Ο., αρχές του 2005, οι Κατευθύνσεις Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013 θα δοθούν στη συνέχεια τόσο στα Υπουργεία όσο και στις Περιφέρειες ως βάση για αναλυτικότερη επεξεργασία και προσδιορισμό των προτεραιοτήτων ανάπτυξης σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

5. Μεθοδολογία και διαδικασίες για τον σχεδιασμό των τομεακών και των περιφερειακών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013

Ο αναλυτικός σχεδιασμός των τομεακών και των περιφερειακών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Α. 2007-2013 θα γίνει με βάση αναλυτικές Προτάσεις (**Προγραμματικά κείμενα**) που θα ζητηθούν από τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες. Με βάση τις αναλυτικές αυτές Προτάσεις, το Υπ.Οι.Ο θα προχωρήσει στο σχεδιασμό του Ε.Σ.Σ.Α.

Για την εκπόνηση των ανωτέρω Προγραμματικών κειμένων, θα αποσταλούν στα Υπουργεία και τις Περιφέρειες **μέχρι τις αρχές του Ιανουαρίου 2005** οδηγίες που θα προσδιορίζουν επακριβώς τη δομή και το περιεχόμενο των Προγραμματικών κειμένων και θα προσδιορίζεται ο χρόνος υποβολής τους. Τα κείμενα αυτά **δεν θα περιλαμβάνουν** συγκεκριμένα έργα και δράσεις, αλλά τις βασικές τομεακές και περιφερειακές αναπτυξιακές επιλογές και τεκμηρίωσή τους σύμφωνα με τις δυνάμεις – αδυναμίες – ευκαιρίες - κινδύνους κάθε Τομέα ή Περιφέρειας.

Αποτελεί προτεραιότητα για τη χώρα αλλά και απαίτηση των Κανονισμών της ΕΕ, η συγκρότηση της «εταιρικής σχέσης» στον σχεδιασμό του ΕΣΣΑ, δηλαδή η ενημέρωση, ο διάλογος και η συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων, με στόχο την ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική συναίνεση στις αναπτυξιακές επιλογές.

Για τη διατύπωση περιφερειακών στόχων και προτεραιοτήτων ανάπτυξης, που θα αποτελέσουν συμβολή στη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007-2013 και στη συνέχεια βάση για το σχεδιασμό των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θεωρείται σκόπιμη η οργάνωση **Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων**.

Τα Συνέδρια αυτά είναι σκόπιμο να διεξαχθούν στο διάστημα Φεβρουαρίου – Αρχές Μαρτίου 2005, έτσι ώστε τα συμπεράσματά τους να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διαμόρφωση των κειμένων σχεδιασμού.

Ενδεικτικά, στο πλαίσιο διεξαγωγής των Αναπτυξιακών αυτών Συνεδρίων:

- Ο Γενικός Γραμματέας της κάθε Περιφέρειας μπορεί να παρουσιάσει στο Συνέδριο μια τεκμηριωμένη γενική εισήγηση με τις βασικές περιφερειακές αναπτυξιακές επιλογές λαμβάνοντας υπόψη και τις **Κατευθύνσεις Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης** (παράγραφος 4 ανωτέρω) , για τη νέα προγραμματική περίοδο.
- Θα παρουσιασθούν ειδικές εισηγήσεις σύμφωνα με τη θεματολογία του Συνεδρίου και θα επιδιωχθεί ο συντονισμός των προτάσεων με τις πολιτικές προτεραιότητες και επιλογές των Υπουργείων, που διαμορφώνουν τις αντίστοιχες τομεακές πολιτικές .
- Είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί η ενεργητική συμμετοχή στο διάλογο του Συνεδρίου επί των βασικών περιφερειακών αναπτυξιακών επιλογών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση), των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, καθώς και κάθε άλλου οργανισμού που μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στον διάλογο αυτόν (μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικοί φορείς, φορείς για την ισότητα ανδρών και γυναικών κ.α)
- Οι προτάσεις του Συνεδρίου πρέπει να είναι ρεαλιστικές, σύμφωνα με την σημερινή κατάσταση και τις δυνατότητες και προοπτικές της Περιφέρειας, καθώς τα συμπεράσματα του Συνεδρίου θα αποτελέσουν –μεταξύ των άλλων- τη βάση συγκρότησης των ανωτέρω αναφερθέντων Προγραμματικών κειμένων των Περιφερειών.

6. Κατευθύνσεις οργάνωσης των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων

Για την αποδοτικότερη διεξαγωγή των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων, στο **Παράρτημα 3** της Εγκυκλίου δίδεται ενδεικτικά η δομή του θεματολογίου ενός τυπικού Περιφερειακού Αναπτυξιακού Συνεδρίου.

Για την οργάνωση κάθε Περιφερειακού Αναπτυξιακού Συνεδρίου εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν τα ακόλουθα:

- Συγκρότηση Επιτροπής υπό την Προεδρία του ΓΓ Περιφέρειας, από στελέχη της Περιφέρειας, εκπροσώπους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των ΤΕΚΔ, των κοινωνικών εταίρων και όποιον άλλον κρίνεται ότι θα συνεισφέρει ουσιαστικά στο έργο της, που είναι η διαμόρφωση του προγράμματος του Συνεδρίου (με βάση το γενικό πλαίσιο και την ενδεικτική θεματολογία που προτείνεται με την παρούσα).
- Συγκρότηση ολιγομελούς Οργανωτικής Γραμματείας του Συνεδρίου που θα αναλάβει όλα τα διοικητικά και τεχνικά ζητήματα της οργάνωσής του.

- Εξασφάλιση, όσο αυτό είναι εφικτό, της επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης του Συνεδρίου από επιστημονικούς φορείς της Περιφέρειας, πχ. ΑΕΙ, ΤΕΙ επιστημονικά Ινστιτούτα, Αναπτυξιακές Εταιρείες.

7. Συγκρότηση Ομάδων Σχεδιασμού Υπουργείων και Περιφερειών

Το Υπ.Οι.Ο. σκοπεύει να εισηγηθεί την ψήφιση εξουσιοδοτικής διάταξης νόμου που θα προβλέπει τη συγκρότηση των Ομάδων Σχεδιασμού Υπουργείων και Περιφερειών με κοινές αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών.

Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων αυτών, οι Ομάδες Σχεδιασμού θα λειτουργούν με απόφαση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην 1^η Εγκύκλιό μας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΛΙΑΣ

Συνημμένα: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Δομή και περιεχόμενο των προτάσεων των φορέων ευθύνης τομεακών πολιτικών (Υπουργεία) για την σύνταξη των **Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013**

Παράρτημα 2: Δομή και περιεχόμενο των προτάσεων των φορέων ευθύνης περιφερειακών πολιτικών (Γενικές Γραμματείες Περιφερειών) για την σύνταξη των **Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης 2007-2013**

Παράρτημα 3: Δομή του θεματολογίου τυπικού Περιφερειακού Αναπτυξιακού Συνεδρίου.